

CONVIVÈNCIA I CRISI

Una possible definició de convivència seria acceptar unes mínimes regles de joc que ens permetin acceptar les diferències dels altres sense renunciar per això a les pròpies característiques. En definitiva, la capacitat i voluntat de gestionar la diversitat tant dels entorns propers (família) com en grups més amples.

Ja des de fa anys, a Balears és àmplia la presència de persones d'altres països, que viuen i treballen entre nosaltres i que sovint procedeixen de cultures, maneres de viure o religions diverses.

Aquest Quadern reflecteix com ens veuen aquestes persones que, en alguns casos, porten anys residint i treballant aquí, i si la crisi ha canviat aquestes percepcions en la mateixa mesura que ha modificat la que els "autòctons" tenim dels nousvinguts. Quina imatge tenen de nosaltres? Quins problemes els afecten? Se senten discriminats? Volen tornar al seu país d'origen? La resposta, a les pàgines següents.

POSICIONAMENT CIUTADÀ (XXXVIII) ELS IMMIGRANTS, ELS NOUINGUTS

COM ENS VEUEN?

El maig d'enguany (Quaderns Gadeso n. 211) vàrem publicar les dades més significatives de les percepcions que tenen els "autòctons" cap els immigrants que viuen a les Illes. Amb aquest número volem analitzar justament el contrari, les visions i opinions que tenen de nosaltres aquests immigrants que, no ho oblidem, formen part de la societat balear, i, com dèiem a l'editorial, la crisi ha modificat aquestes percepcions.

En una primera aproximació, i com es pot comprovar a la taula número 1, hi ha divisió d'opinions entre els immigrants que se senten ben tractats a les illes i els que no. En concret un 19,2% qualifica de **molt bo** el tracte que rep i un 30,1% diu estar **bastant ben considerat**.

L'altra meitat dels immigrants considera **negatiu** el tracte i la consideració per part dels autòctons, xifra que augmenta respecte la

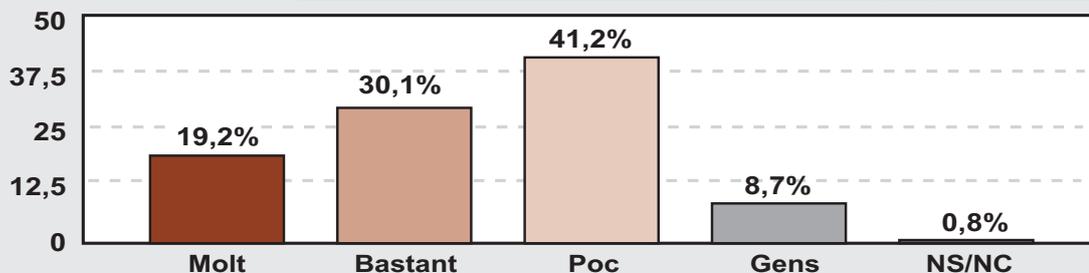
darrera investigació (veure Quaderns Gadeso n. 163). La situació actual de crisi té molt a veure amb aquest increment, com veurem al llarg del Quadern.

Per nacionalitats, les persones procedents de països de l'**Europa de l'Est** (búlgars i romanesos) són les que més positivament valoren el tracte dispensat pels autòctons, mentre que els **magrebins** i els **subsaharians** tenen una visió més negativa dels tractes dels illencs. Per part seva, els **llatinoamericans** i els **xinesos** es situen al voltant de la mitjana.

Aquí volem deixar clar que la inclusió dels búlgars i romanesos, ciutadans de dret de la Unió Europea, en aquest estudi, no respon a cap voluntat de crear guetos ni de discriminar, sinó perquè encara existeix una certa conflictivitat amb aquest col·lectiu de persones i hem volgut conèixer les seves percepcions envers nosaltres i la realitat que els envolta.

TAULA Nº1

US SENTIU BEN CONSIDERAT/TRACTAT A BALEARS?

	Magrebins	Llatinoamericans	Europeus de l'Est	Xinesos	Subsaharians
Valoració del tracte	↓	=	↑	=	↓

↑ Per damunt de la mitjana
↓ Per sota la mitjana

Font: Baròmetres Gadeso. Novembre 2012

CONVIVÈNCIA I DISCRIMINACIÓ

Després d'analitzar la percepció del tracte, un altre aspecte important és establir què entenen els immigrants per convivència. Com es pot veure a la taula n°2, una immensa majoria considera que tenir les mateixes oportunitats (36,4%) i els mateixos drets i deures (33,6%) que els autòctons és bàsic per assolir una bona convivència, mentre que un altre percentatge significatiu (24,5%) afirma que no es pot viure si els immigrants no s'adapten al *mode de viure d'aquí*, però sense renunciar als seus costums.

TAULA N°2

QUÈ ENTENEU PER CONVIVÈNCIA?

	MITJANA	Magrebins	Llatino-americanos	Europeus de l'Est	Xinesos	Subsaharians
Tenir les mateixes oportunitats que els autòctons	36,4%	33,8%	38,7%	38,1%	36,7%	34,7%
Tenir els mateixos drets i deures que els autòctons	33,6%	34,3%	32,2%	32,3%	36,0%	33,2%
Adaptar-se al mode de viure d'aquí, sense renunciar als nostres costums	24,5%	28,1%	24,1%	23,2%	20,0%	27,1%
Que ens deixin viure en pau; no feim mal a ningú	5,0%	3,4%	2,2%	2,3%	11,4%	5,7%
Acceptar el mode de viure d'aquí, renunciant als nostres costums	0,5%	0,4%	0,2%	1,0%	0,4%	0,5%

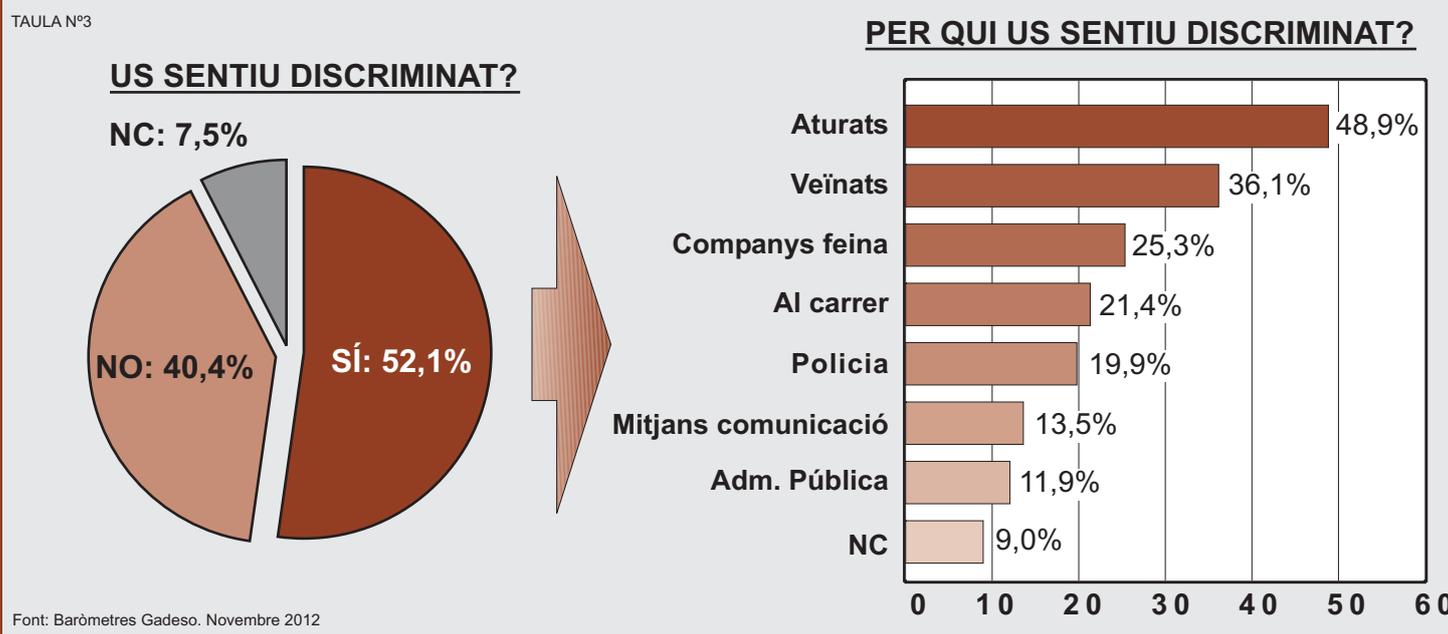
Font: Baròmetres Gadeso. Novembre 2012

El primer que crida l'atenció quan s'observa la taula número 3 és que més de la meitat dels immigrants afirma que **s'ha sentit discriminat** per algú en la seva vida quotidiana. Cal afegir que aquest percentatge ha augmentat significativament en referència a l'anterior investigació (Abril 2012), degut sobretot a la situació de crisi socioeconòmica que estam patint, on l'immigrant es veu com a competència deslleial en el món del treball i com a culpable de la saturació dels serveis públics i assistencials.

La **percepció de la discriminació** té, com és lògic, aspectes objectius i subjectius, i cal distingir el lloc on s'ha sentit discriminat (carrer, comerços, mitjans,

feina...) i, especialment, per qui, que és el que es desglossa a la taula inferior. Així doncs, i molt lligat amb el context de crisi, un percentatge rellevant dels immigrants que se senten discriminats és per part de les **persones aturades** (48,9%) i dels **companys de feina** (25,3%). Els **veïnats** també suposen una font de discriminació, doncs alguns els consideren culpables de la creixent inseguretad ciutadana.

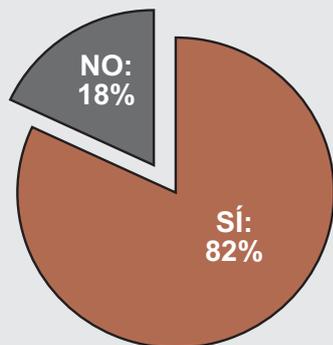
En qualsevol cas, cal aclarir que aquesta discriminació no té perquè concretar-se en insults, desqualificacions o despreci sinó en el sentiment de no estar considerat i tractat de la mateixa manera que els autòctons.

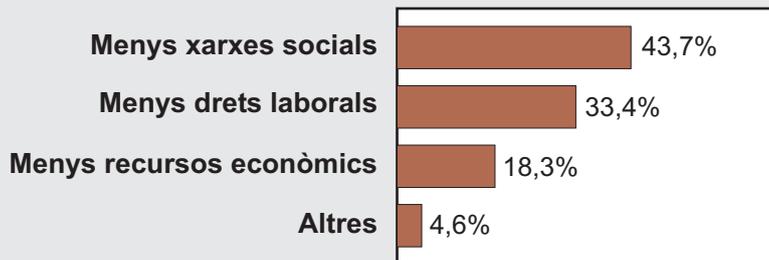
ELS EFECTES DE LA CRISI

Com es pot comprovar a la taula n°4, la immensa majoria dels immigrant que viuen a les illes considera que el seu col·lectiu està més afectat per la crisi que els autòctons. Més en concret, un 82% així ho creu. Els principals motius adduïts són la manca de xarxes socials (molts d'ells no disposen del matalàs de la família o dels amics en cas de dificultat), la percepció de tenir menys drets laborals i el fet de disposar de manco recursos econòmics per fer front a la situació actual. Com ja hem dit, tot això són percepcions i no dades objectives.

ELS IMMIGRANTS, MÉS AFECTATS PER LA CRISI QUE ELS AUTÒCTONS?

MOTIU PRINCIPAL

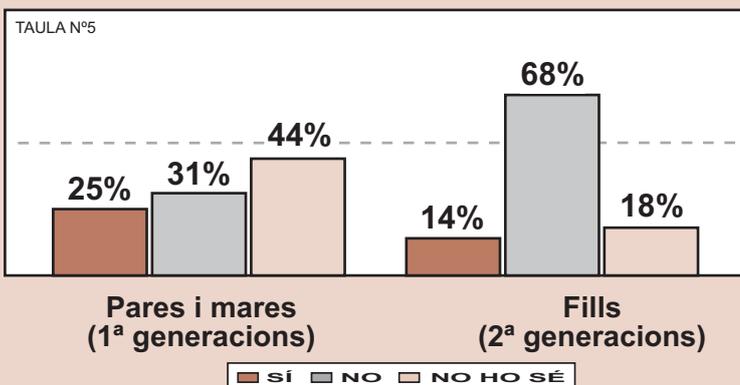

TAULA N°4

Font: Baròmetres Gadeso. Novembre 2012

EL RETORN

SI POGUÉSSIU, TORNARÍEU AL VOSTRE PAÍS?

Font: Baròmetres Gadeso. Novembre 2012

També hem volgut analitzar si, en el cas de poder fer-ho, els immigrants tenen la voluntat de retornar al seu país d'origen. Com es pot veure a la taula adjunta, els immigrants de primera generació continuen mostrant-se dubtosos en aquest sentit, si bé han augmentat tant els que partien com els que no.

Per part seva, les segones generacions (fills d'immigrants) tenen clar que es volen quedar a viure a les illes, doncs la immensa majoria ha nascut a Balears o viscut aquí gran part de la seva vida i ja tenen una xarxa familiar, laboral o d'amistats formada.

Una vegada analitzada la voluntat de **retornar o quedar-se**, és necessari detallar els motius que addueixen els immigrants per elegir una o una altra opció.

Tal i com es pot veure a la taula inferior, el principal motiu per voler tornar el seu país són els **motius laborals**, doncs consideren que és difícil que hi hagi noves oportunitats de feina a curt o mitjan termini. Un altre factor important és el desig de tornar amb la **família** que deixaren al seu país d'origen. Per últim, trobam els que

creuen que podran aprofitar les noves oportunitats que s'han creat al seu país.

Per altra banda, una majoria dels que volen quedar afirma que la **situació al seu país és encara pitjor** que aquí, a pesar de les dificultats que tenen a les Illes (la crisi un altre cop). El factor **família** també és rellevant entre els que no volen partir, doncs si ja han aconseguit reagrupar la família, o formar-la aquí, se'ls fa més difícil abandonar el país.

MOTIUS PER VOLER TORNAR

- Motius laborals (aquí no hi ha feina)	43,7%
- Motius familiars (fills, pares...)	28,6%
- Noves oportunitats al meu país	17,8%
- NS/NC	9,9%

MOTIUS PER VOLER QUEDAR-SE

- La situació al meu país és encara pitjor	43,3%
- Motius personals (família, amics...)	36,7%
- Motius laborals (tenc feina aquí)	12,4%
- NC/NC	7,6%

TAULA N°6

Font: Baròmetres Gadeso. Novembre 2012

COM ENS VEUEN?

Com es pot comprovar a la taula número 7, els immigrants tenen una percepció bastant similar dels principals problemes que tenim els ciutadans i ciutadanes de la nostra comunitat, si bé entre les seves preocupacions específiques hi apareixen altres problemes. Així doncs, i com no podia ser d'una altra manera, la crisi socioeconòmica és el marc on es situen les principals preocupacions dels immigrants: l'atur i la precarietat laboral (70,2%) i els problemes econòmics (58,1%). Altres problemes detectats són la dificultat per accedir als serveis públics (31,8%), els problemes relacionats amb l'habitatge (16,7%) o el racisme i la discriminació que perceben (12,1%).

TAULA Nº7

PRINCIPALS PROBLEMES

...DE BALEARS

Atur/ Precarietat laboral	64,1%
Augment cost de vida	49,2%
Qualitat serveis públics	23,8%
Partits / Classe política	12,6%
Bancs	9,6%
NS/NC	31,2%

...QUE MÉS US AFECTEN

Atur / Precarietat laboral	70,2%
Problemes econòmics	58,1%
Accés a serveis públics	31,8%
Habitatge	16,7%
Racisme-discriminació	12,1%
NS/NC	5,3%

Font: Baròmetres Gadeso. Novembre 2012

És rellevant que, en general, els autòctons mereixem millor consideració per part de la població immigrada que la que aquesta rep per part nostra (veure QG 211). Entre les nostres virtuts, destaquen que som **correctes** (31,3%) i **bones persones** (24,7%). En referència a la investigació de 2010, la característica positiva que més ha baixat és la **treballadors**.

Si parlem dels defectes que perceben, troben que som sobretot **tancats i distants** (26,2%), sensació que, per altra banda, també tenen persones que procedeixen de

la Península o de la UE. S'ha incrementat el nombre dels que ens consideren **racistes** i **insolidaris**.

Com és lògic, aquestes percepcions tenen distinta intensitat segons sigui el lloc de procedència. Els que ens veuen de manera meys positiva són els **subsaharians** i els **magrebins** (col·lectius que detecten més racisme). Per part seva, els **xinesos**, com a col·lectiu molt tancat, són el col·lectiu que menys ens qualifica (NS/NC). Les persones provinents de països de l'**Europa de l'Est** són els que més destaquen la nostra vessant positiva.

TAULA Nº8

VIRTUTS I DEFECTES DELS BALEARS

Correctes	Bones persones	Simpàtics Oberts	Treballadors	Tolerants	NS/NC		Tancats Distsants	Egoistes	Desconfiats	Racistes	Insolidaris	NS/NC
31,3%	24,7%	17,1%	14,2%	9,1%	37,2%	MITJANA	26,2%	12,9%	14,1%	14,8%	13,2%	38,4%
=	↓	↓	=	↓	↑	Magrebins	↑	=	↑	↑	=	↑
↓	=	↓	=	↓	↓	Llatino-americanos	↓	=	↓	↓	=	↓
↑	↑	↑	↓	↑	↓	Europeus de l'Est	↑	↑	↓	↓	=	↓
=	=	=	=	=	↑	Xinesos	=	=	=	=	=	↑
=	=	↓	↑	↓	↑	Subsaharians	↑	=	↑	↑	↑	↑

Respostes múltiples

↑ Per sobre de la mitjana ↓ Per sota de la mitjana = Al voltant de la mitjana

Font: Baròmetres Gadeso. Novembre 2012